

Józef Wroceński

Diecezjalna Rada Duszpasterska w nowym Kodeksie Prawa Kanonicznego

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 34/3-4, 105-113

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. JÓZEF WROCENSKI SCJ

**DIECEZJALNA RADA DUSZPASTERSKA
W NOWYM KODEKSIE PRAWA KANONICZNEGO**

Treść: Wstęp. — I. Ustanowienie i zadania. — II. Skład osobowy. — III. Autorytet i kompetencja. — IV. Statuty. — Zakończenie.

Wstęp

Nowa eklezjologia soborowa została zbudowana na pojęciu Kościoła jako Ludu Bożego. Wszyscy ochrzczeni stanowią Lud Boży i są wezwani do wzięcia udziału w misji powierzonej Kościołowi przez Jezusa Chrystusa¹. Lud Boży nie jest luźną zbiorowością. Jest to organizm uporządkowany, chociaż między członkami Kościoła istnieje realna różnorodność obowiązków, warunków i sposobów życia². Konstytucja *Lumen Gentium*, kluczowy dokument ostatniego Soboru, wskazuje na jeszcze inny wymiar Ludu Bożego: wszyscy ochrzczeni stanowią Lud Kapłański. Istnieją jednak różne sposoby udziału w jednym kapłaństwie Chrystusa. W kapłaństwie powszechnym uczestniczą wszyscy wierni świeccy, natomiast w kapłaństwie ministerialnym czy hierarchicznym uczestniczą biskupi, prezbiterzy i diakoni³. Między różnymi kategoriami wiernych, którzy są wezwani do wspólnego wysiłku na rzecz budowania Kościoła powinien być ciągły aktualny dialog zapewniający harmonijną realizację ich powołania. Dlatego też Sobór Watykański II w strukturach kościoła partykularnego umiejscowił nowe instytucje dialogu i współpracy. Do tych instytucji należy między innymi Diecezjalna Rada Duszpasterska. Zamierzeniem autora jest zaprezentowanie i analiza ustaleń prawnych dotyczących tej instytucji w aktualnym prawodawstwie kościelnym.

Nowy Kodeks mówi o Diecezjalnej Radzie Duszpasterskiej począwszy od kan. 511 aż do kan. 514. W czterech kanonach przedstawione zostały elementy charakterystyczne tego nowego organizmu, a mianowicie: zadania, kompetencja, skład osobowy, trwałość oraz miejsce biskupa diecezjalnego w jego strukturze. Będą

¹ Por. Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen Gentium* nr 1; w: Sobór Watykański II, Konstytucje, Dekrety, Deklaracje, tekst łac.-pol., Poznań 1968; kan. 204.

² Por. tamże, nr 13; kan. 208.

³ Por. tamże, nr 10; kan. 207.

one kolejno komentowane, aby w ten sposób lepiej ukazać wnioski praktyczne.

I. Ustanowienie i zadania

Kanon 511 stwierdza: „Gdy to zalecają okoliczności pasterskie, należy w poszczególnych diecezjach ustanowić Radę Duszpasterską, której zadaniem jest badać pod władzą biskupa, wszystko co dotyczy działalności pasterskiej, a także rozważać i przedstawiać praktyczne wnioski”⁴. Prawodawca więc w tym kanonie zanim ukazał zakres zadań Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej mówi najpierw o jej fakultatywnym ustanowieniu. Będzie ona ustanowiona w tych diecezjach, w których okoliczności duszpasterskie na to wskazują. Na pierwszy rzut oka wydawać się może, iż sformułowanie kanonu nie nakłada obowiązku ustanowienia Rady. W rzeczywistości jednak użyte w tekście łacińskim słowo *constituitur* zawiera w sobie pewien charakter imperatywny. Aby lepiej oddać jego treść należy powiedzieć za większością autorów⁵, że jeżeli potrzeby duszpasterskie diecezji wymagają powołania Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej wówczas biskup jest zobowiązany ją ustanowić. Do biskupa też należy ocena potrzeb przemawiających za ustanowieniem Rady. Można więc ogólnie wnioskować, że jej ustanowienie nie jest ściśle nakazane, ale też nie jest dowolne⁶.

⁴ W tym miejscu należy wskazać na wcześniejsze, soborowe i posoborowe, dokumenty dotyczące Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej. Przytoczone zostaną w ich oryginalnym brzmieniu: Concilium Vat. II, Decr. de pastorali Episcoporum munere in Ecclesia, *Christus Dominus*, n. 27, AAS 58 (1966) 687; Decr. de activitate Missionali Ecclesiae, *Ad Gentes*, n. 30, AAS 58 (1966) 981; nota 41 de Decr. *Presbyterorum Ordinis*, AAS 58 (1966) 1003; Motu proprio *Ecclesiae Sanctae*, I, 16, AAS 58 (1966) 766 i III, 20, AAS 58 (1966) 787; Synodus Episcoporum, Doc. *De Sacerdotio Ministeriali*, pars 2a, II, n. 3, AAS 3 (1971) 921; S.C. pro Clericis, Litt. circ. *Omnes Christifideles*, n. 6, 7, 9, in X. Ochoa, *Leges Ecclesiae...*, vol. V, n. 4166, col. 6446, 6447, 6447—6448 (cały ten List Okólny traktuje o Diecezjalnej Radzie Duszpasterskiej); S.C. pro Episcopis, Directorium de pastorali Ministerio Episcoporum, *Ecclesia Imago*, n. 204, in X. Ochoa, *Leges Ecclesiae...*, vol. V, n. 4174, col. 6530.

⁵ Por. E. Szafrowski, *Podręcznik Prawa Kanonicznego* t. II, Warszawa 1985, s. 188; R. Page, *Les Eglises particulieres. Leurs structure de gouvernement selon le Code de droit canonique de 1983*, Montreal 1985, s. 184; T. Bertone, *Fedeli, laici, chierici e costituzione gerarchica*, w: AA. VV., *La normativa del nuovo codice*, a cura di E. Cappellini, Brescia 1983, s. 99; J. Dyduch, *Diecezjalna Rada Duszpasterska i Rada Kapłańska (wzajemne relacje)*, Prawo Kanoniczne 27 (1984) nr 3—4, s. 61.

⁶ Niektórzy autorzy inaczej komentują sformułowanie kanonu, np. ks. prof. T. Pawluk stwierdza, że powyższa dyspozycja nie ma cha-

Przechodząc z kolei do zadań Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej należy stwierdzić, że są one ukazane w kanonie bardzo ogólnie. Do zakresu zadań tej instytucji należy wszystko to, co w diecezji dotyczy działalności duszpasterskiej. Jak wynika z cytowanego kanonu jej praca została usytuowana w płaszczyźnie poszukiwań i rozważań (*investigare*), pogłębiania czy też studiowania (*perpendere*) zagadnień duszpasterskich oraz przedstawiania (*propone-re*) wniosków praktycznych dotyczących działalności duszpasterskiej.

Kodeks nie podaje żadnych szczegółowych określeń, które pozwoliłyby lepiej zrozumieć zakres zadań, a zwłaszcza przedmiot obowiązków Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej. Takie ujęcie sprawy pozwala wyciągnąć wniosek, że te szczegółowe określenia powinny znaleźć się w statutach poszczególnych Rad, które pozwalają lepiej uwzględnić specyfikę i sytuację danej diecezji, dla której została ustanowiona Rada. Zauważyć też należy zgodnie z kan. 495 § 1, że sprawy duszpasterskie związane z wykonywaniem władzy rządzenia zostały powierzone Radzie Kapłańskiej.

Co do tych ogólnych zadań powierzonych Radzie *List Okólny* Kongregacji d/s Duchowieństwa z dnia 25.I.1973 r. zamieszczała interesującą wskazówkę: Rada duszpasterska mogłaby więc nieść Biskupowi bardzo pożyteczną pomoc czyniąc propozycje i dając sugestie dotyczące inicjatyw misyjnych, katechetycznych i apostołskich w ramach diecezji; także w podnoszeniu formacji doktrynalnej i w ożywianiu życia sakramentalnego wiernych oraz dotyczących wspierania działalności duszpasterskiej duchownych w różnych środowiskach społecznych czy też regionach diecezji... itp.⁷

Będzie rzeczą pożyteczną zauważyć w zakończeniu tego punktu, że zakres zadań Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej został usytuowany w granicach diecezji. Taki jest sens wyrażenia użytego w kanonie 511: *opera pastoralia in dioecesi*. Chodzi o to, aby uniknąć, przynajmniej obecnie, powoływania Rad na szczeblu międzydiecezjalnym, prowincjalnym, regionalnym, narodowym czy

rakteru fakultatywnego. Stąd też Diecezjalna Rada Duszpasterska winna być ustanowiona w każdej diecezji. Niekiedy natomiast niesprzyjające okoliczności duszpasterskie mogą jedynie tłumaczyć biskupa od jej powołania. Por. T. Pawluk, *Prawo Kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II t. II*, Olsztyn 1985, s. 252.

⁷ Litt. circ. *Omnis Christifideles*, n. 9, in X. Ochoa, *Leges Ecclesiae...*, vol. V, n. 4166, col. 6447—6448: „Consilium pastorale igitur ultimum adiutorium praestare poterit Episcopo, ei exhibendo propositiones et suggestiones circa incepta missionalia, catechetica et apostolica in ambitu dioecetano; circa promotionem formationis doctrinalis atque vitae sacramentalis fidelium; circa actionem pastoraalem sacerdotum adiuvandam in variis ambitibus socialibus vel zonis territorialibus dioecesis...”.

międzynarodowym⁸. Rada w realizacji swych zadań nie powinna wychodzić poza granice diecezji⁹. Dlatego to przede wszystkim mówi się o Diecezjalnej Radzie Duszpasterskiej.

II. Skład osobowy

Zanim zostaną wyliczone kategorie wiernych, którzy mogą być członkami Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej, należy zwrócić uwagę na postanowienie kan. 512 § 1, który mówi, że „Rada duszpasterska składa się z wiernych pozostających w pełnej wspólności z Kościołem katolickim”. To jest zrozumiałe, ponieważ chodzi tu o Radę, której zadania są ściśle związane z posłannictwem i misją Kościoła. Norma ta nie oznacza jednak, że problemy ekumeniczne stały się w ten sposób obce dla Rady, czy też zostały wyjęte spod jej kompetencji. Wydaje się, że byłoby rzeczą wielce pożyteczną, aby na sesje Rady mogli być zapraszani obserwatorzy spoza Kościoła katolickiego, czy też reprezentanci innych religii, celem wspólnego poszukiwania coraz to lepszych rozwiązań problemów ekumenicznych. Tekst Kodeksu nie odbiera możliwości członkostwa dla katolików innych rytów niż łaciński. To wynika ze sformułowania kanonu, chociaż wprost nie zostało powiedziane. Niemniej jednak w tej kwestii *Motu proprio Ecclesiae Sanctae* zawierało sformułowanie bardzo jasne: Tam gdzie na tym samym terytorium istnieje Hierarchia różnych rytów, zaleca się w miarę możliwości, aby Rada Duszpasterska miała charakter międzyrytualny czyli składała się z duchownych, zakonników i laików różnych rytów¹⁰.

Zgodnie z kan. 512 § 1 Diecezjalna Rada Duszpasterska składa się z trzech kategorii wiernych: duchowni, członkowie instytutów życia konsekrowanego i wiernych świeckich¹¹. Termin *duchowni* oznacza biskupów pomocniczych i koadiutorów, prezbiterów oraz diakonów stałych. Pod wyrażeniem *członkowie instytutów życia konsekrowanego*, którym określono drugą kategorię należy rozumieć członków instytutów zakonnych, którzy poświęcili się Bogu

⁸ Por. T. Pieronek, *Rada Duszpasterska: powstanie, rozwój, problematyka*, *Analecta Cracoviensia* 9 (1977) 405.

⁹ Można postawić pytanie czy w przypadku kiedy biskup jest biskupem diecezjalnym dla dwóch diecezji może on ustanowić jedną Radę Duszpasterską składającą się z członków reprezentujących obie diecezje. To samo pytanie można odnieść także do Rady Kapłańskiej. Aby zachować specyfikę i szczególny charakter każdej diecezji wydaje się, że każda diecezja powinna mieć swoje Rady.

¹⁰ *Motu proprio Ecclesiae Sanctae*, I, 16 § 5: „Ibi adsunt in eodem territorio Hierarchiae diversi ritus, valde commendatur ut, quantum possibile est, consilium pastoralem sit indolis interritualis, hoc est de clericis, Religiosis et laicis diversorum ritum constet”.

¹¹ Por. także Decr. *Christus Dominus*, n. 27; Lit. circ. *Omnes Christianifideles*, n. 7.

przez profesję rad ewangelicznych i którzy prowadzą życie wspólnotowe¹² oraz członków instytutów świeckich, którzy żyjąc w świecie żyją profesją rad ewangelicznych¹³. Natomiast członkowie stowarzyszeń życia apostołskiego nie są rozumiani pod tym wyrażeniem¹⁴. Ich członkostwo w Diecezjalnej Radzie Duszpasterskiej będzie uzależnione od tego czy są duchownymi czy też świeckimi, a więc mogą być członkami Rady, ale z innego tytułu. Wreszcie członkami Rady są przede wszystkim wierni świeccy. Wypada przypomnieć, że *List Okólny* Kongregacji d/s Duchowieństwa w podobny sposób ujmował tę kwestię i wyjaśniał, że wypada, aby członkami Rady byli w większości wierni świeccy, ponieważ oni stanowią przeważającą część wspólnoty diecezjalnej¹⁵.

Sposób powoływania członków Rady, prawodawca pozostawił w gestii biskupa diecezjalnego. Wydaje się, że orientacyjnie można wysunąć wniosek, iż sposób ten może być podobny do tego, który został przewidziany dla wyznaczania na członków Rady Kapłańskiej. Za R. Page można przytoczyć dwa inne sposoby i rozwiązania zagadnienia reprezentatywności członków Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej. Pierwsze jest bardzo proste i polega na prośbie skierowanej przez biskupa do Rady Kapłańskiej, do instytutów życia konsekrowanego i do Rady Apostolskiej Świeckich, aby delegowały członków do Rady. Oczywiście trzeba, aby te Rady już istniały w diecezji. Drugie rozwiązanie polega na uprzednim ustanowieniu Duszpasterskich Rad parafialnych. Te złączone w ramach regionu czy dekanatu wybiorą swoich delegatów do Rady. To rozwiązanie zapewnia lepszą reprezentatywność, tym bardziej, że Rady parafialne istnieją już w bardzo wielu diecezjach¹⁶.

Jakikolwiek byłby sposób powoływania członków, kan. 512 § 1 mówi, iż należy tak uczynić, aby przez nich była realnie reprezentowana cała część Ludu Bożego stanowiącego diecezję. W tym względzie cytowany kanon podaje również kilka kryteriów. Należy wziąć pod uwagę różne regiony diecezji, warunki społeczne i zawodowe oraz udział jaki osoby pojedyncze lub zrzeszone mają w apostołstwie. Przy czym należy unikać dwóch niebezpieczeństw: z jednej strony członkowie nie mogą działać jako przedstawiciele wybrani do strzeżenia interesów grup, które reprezentują, z dru-

¹² Por. kan. 607.

¹³ Por. kan. 710.

¹⁴ Por. kan. 731.

¹⁵ Por. Litt. circ. *Omnes Christifideles*, n. 7: „...Convenit quidem et pheraque eius membra sint laici, cum maxima communitatis dioecese-nae pars a fidelibus laicis constituatur”. Koisja do spraw Rewizji Kodeksu pozostała wierna orientacji wyrażonej przez Kongregację d/s Duchowieństwa zamieszczając w kan. 512 § 1 wyrażenie „praesertim”, lecz bez żądania, by wierni świeccy koniecznie stanowili większość Rady.

¹⁶ Por. R. Page, dz. cyt., s. 192.

giej strony należy strzec się, aby Rada nie stała się zwykłą federacją różnych ruchów diecezjalnych czy też innych rad istniejących w innych płaszczyznach życia diecezjalnego.

Jeśli chodzi o wymogi stawiane przez prawodawcę kandydatom na członków Rady, to kan. 512 § 3 stanowi, że muszą się oni odznaczać pewną wiarą, dobrymi obyczajami i roztropnością. Wydaje się jednak, że za podstawowy wymóg należy uznać ich osobiste czy wspólne z innymi zaangażowanie w apostołat. To zaangażowanie jest jakby termometrem ich wiary. Należałoby unikać, aby niektórzy wierni stawiali się członkami Rady z racji ich znaczenia społecznego, finansowego czy politycznego. W przeciwnym razie mogłoby to rodzić problemy i dyskredytować Radę niwecząc jej cel. Wymóg roztropności suponuje, że kandydat powinien posiadać wielką dojrzałość ludzką i chrześcijańską. Powyższe wymogi stawiane kandydatom na członków Rady nie powinny nasuwać wniosku, że w takim wydaniu będzie ona składała się jedynie z elity. Tym niemniej nasuwają one myśl o potrzebie jakiejś formacji, która pozwoli członkom Rady być zdolnymi do podjęcia się zadań stawianych jej przez prawo kościelne.

III. Autorytet i kompetencja

Aby właściwie i w pełni ukazać autorytet Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej należy najpierw wskazać na rolę biskupa diecezjalnego wobec niej. Pewne aspekty tej roli zostały już wyżej wymienione, a mianowicie: Rada wykonuje swoje zadania pod władzą biskupa¹⁷, biskup też określa sposób powoływania członków¹⁸, on także wydaje jej statuty¹⁹.

Z kolei kan. 514 § 1 wydłuża listę funkcji biskupa wobec Rady i stwierdza, że do niego należy także:

a) zwoływanie Rady

Zwołanie Rady bez zgody biskupa nie może być dokonane i jest niemożliwe. Natura i cel tej instytucji są racją tego postanowienia. Tylko biskup zwołuje Radę, zależnie od potrzeb duszpasterskich. Nie wyklucza to możliwości, że w pewnych sytuacjach sami członkowie Rady mogą sugerować biskupowi jej zwołanie²⁰.

b) wyłączne prawo przewodniczenia

Przewodniczenie Radzie nie oznacza, że biskup koniecznie musi być animatorem każdego zebrania. Niekiedy może być korzystniej,

¹⁷ Po. kan. 511.

¹⁸ Por. kan. 512 § 1.

¹⁹ Por. kan. 513 § 1.

²⁰ *Motu proprio Ecclesiae Sanctae*, I, 16 § 4 i Litt. circ. *Omnes Christifideles*, n. 10 proponują rozważanie wstępne problemów duszpasterskich, zanim one trafią na zebranie Rady. Mogłoby to odbywać się w jakichś podkomisjach.

gdy nim nie jest, aby w ten sposób popierać wolność i szczerść poszukiwać oraz zapewniać Radzie pewną swobodę w przedstawianiu praktycznych wniosków.

c) publikowanie tego co było rozważane Decyzja w tym względzie należy do biskupa, także gdy chodzi o zatwierdzanie im mocy zobowiązującej. Konsultacja biskupa z Radą jest także promulgowanie ich jako prawo partykularne.

Autorytet więc Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej jest całkowicie podporządkowany autorytetowi biskupa diecezjalnego, dlatego też posiada ona jedynie głos doradczy. Wnioski praktyczne, które Rada przedstawia biskupowi mają walor propozycji i sugestii. Biskup jest całkowicie wolny co do ich akceptacji, publikowania czy też nadawania im mocy zobowiązującej. Konsultacja biskupa z Radą jest także fakultatywna. W żadnym miejscu Kodeks nie mówi, że biskup musi koniecznie z nią się konsultować przed podjęciem jakiegoś aktu prawnego²¹. Jednakże biskup, zależnie od okoliczności może i wydaje się, że powinien konsultować swoją Radę przed powzięciem pewnych decyzji. W niektórych diecezjach, gdzie Rada spełnia, pod autorytetem biskupa, dośrodkową i odśrodkową rolę akcji duszpasterskiej, biskup będzie miał przynajmniej moralny obowiązek konsultacji przed ważnymi decyzjami pasterskimi.

Tam gdzie istnieje Diecezjalna Rada Duszpasterska powinna być zwoływana przynajmniej raz jeden w roku²². Jest to postanowienie, które stwarza dla biskupa obowiązek i pewnego rodzaju uprawnienie dla członków Rady.

Należy też zauważyć, że Diecezjalna Rada Duszpasterska ma być wezwana do wysłania dwóch ze swoich członków na synod partykularny²³ i do wyboru wiernych świeckich i członków instytutów życia konsekrowanego celem uczestniczenia w synodzie diecezjalnym²⁴.

IV. Statuty

Jak większość organizmów diecezjalnych, także i Diecezjalna Rada Duszpasterska powinna mieć własne statuty. Zgodnie z kan. 513 § 1 wydane przez biskupa. Statuty mają określać naturę, cel, przedmiot, sposób powoływania członków i ich liczbę, czas

²¹ J. Dyduch, art. cyt., s. 76 przypuszcza, że w przyszłym prawodawstwie partykularnym, zwłaszcza Konferencji Biskupich znajdują się dyspozycje uzupełniające tę ogólną normę w głosie doradczym Rady Duszpasterskiej, które określą stopień zobowiązania biskupa wobec jej przedłożeń i sugestii.

²² Por. kan. 514 § 2.

²³ Por. kan. 443 § 5.

²⁴ Por. kan. 463 § 1, 5°.

trwania ich mandatu oraz strukturę wewnętrzną i funkcjonowanie Rady. Krótko mówiąc powinny one zawierać wszystkie konieczne elementy, aby powstał prawdziwy obraz tej instytucji w życiu diecezji. Jeśli chodzi o funkcjonowanie Rady, statuty powinny, zależnie od okoliczności i miejsca, przewidzieć podstruktury wewnętrzne a także gwarantować sprawność ich pracy. Przyrównując Diecezjalną Radę Duszpasterską do innych organów działających na sposób kolegialny można wnioskować o jej strukturze wewnętrznej, do której można zaliczyć: sesję plenarną, komitet przewodniczącego, funkcję moderatora, sekretariat i podkomisje.

Powstaje pytanie: kto powinien zatwierdzać statuty? Jak już zostało to stwierdzone w oparciu o cytowany kanon, biskup wydaje (*dantur*) statuty. Kodeks nie mówi wyraźnie, że biskup je także zatwierdza. Wziąwszy jednakże pod uwagę władzę jakiej Kodeks udziela biskupowi oraz samą funkcję i zadania Rady można stwierdzić z całą pewnością, że do kompetencji biskupa należy zatwierdzanie statutów.

Diecezjalna Rada Duszpasterska ustaje z chwilą zawakowania stolicy biskupiej²⁵. Wziąwszy pod uwagę fakt, że Rada jest wrazem wspólnoty diecezjalnej, ją reprezentuje, a zwłaszcza, że istnieje i działa jako organ doradczy biskupa, sąd też konsekwentnie należy uznać fakt, że wakans stolicy biskupiej powoduje jej ustanie. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby podczas wakansu administrator diecezjalny, gdyby zaszła potrzeba, zebrał członków i zasięgnął opinii Rady w konkretnej sprawie duszpasterskiej. Nowy biskup diecezjalny może skład Rady potwierdzić w całości lub części, bądź też zarządzić jej nowe ukonstytuowanie się²⁶.

Kodeks nie wymienia innych motywów, które mogą powodować ustanie Rady. Mogą tu na przykład weryfikować się motywy ustania przewidziane przez prawo dla Rady Kapłańskiej, a więc rozwiązanie przez biskupa gdy nie wypełnia ona zadania powierzonego jej dla dobra diecezji albo poważnie go nadużywa²⁷. Dla uniknięcia nieporozumień, wydaje się, że ta sprawa powinna również znaleźć swoje uregulowanie w statutach.

Zakończenie

Normy kodeksowe dotyczące Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej odznaczają się swoistą wstrzeźliwością treści. Zostały sformułowane w sposób ogólny i dotyczą tylko spraw najważniejszych, pozostawiając prawo partykularnemu i statutom zadanie unormowania wielu spraw praktycznych zawartych w realiach każdej

²⁵ Por. kan. 513 § 2.

²⁶ Por. T. Pawluk, dz. cyt., s. 254.

²⁷ Por. kan. 501 § 3.

diecezji. Postanowienia kodeksowe stanowiące w całości *resumé* dokumentów soborowych i posoborowych nie zawierają w sobie jednak ich bogactwa. Jest to logiczna konsekwencja stanowiska prawodawcy w Nowym Kodeksie pozwalającego kościołom partykularnym na tworzenie własnego prawodawstwa uwzględniającego rzeczywistość lokalną. Z tego też powodu dokumenty soborowe i posoborowe są bogatym źródłem uzupełniającym dla ogólnych przepisów Kodeksu. Są też interesującym odniesieniem przy sporządzaniu statutów, które powinny gwarantować efektywność działalności Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej.

Le Conseil Diocésain de Pastorale dans le Nouveau Code

L'objet des réflexions faites dans l'article, ce sont les normes qui concernent du Conseil Diocésain de Pastorale. Le Nouveau Code consacre 4 canons au Conseil Diocésain de Pastorale. Ces canons en déterminent la finalité, la compétence, la composition et l'autorité. Les normes sur le Conseil Diocésain de Pastorale se distinguent par la sobriété de leur contenu. Formulées souvent de façon générique, elles se limitent à l'essentiel, laissant aux statuts particulières la tâche de légiférer sur certains points pratiques compte tenu de la réalité ecclésiale de chaque diocèse. Cette normative, tout en étant un reflet des documents conciliaires et post-conciliaires dans l'ensemble, n'en a pas cependant toute la richesse.